

Ze 4400 nakažených v sociálních službách je většina seniorů, říká Horecký

Prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb Jiří Horecký | FOTO: Jiří Horecký

Vláda v pondělí schválila plošné testování klientů i zaměstnanců v domovech pro seniory a v dalších zařízeních sociálních služeb. Trvalo to téměř dva měsíce od chvíle, kdy o to žádala ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová. Čeští senioři přitom tvoří 14 % nakažených covidem.

Jak sdělil deníku FORUM 24 prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb Jiří Horecký, nákaza celkem postihla 4418 klientů a zhruba 2900 zaměstnanců sociálních služeb. Všichni zaměstnanci budou mít nově povinnost nosit respirátory třídy FFP2.

Jaká jsou aktuální data o nakažených v domovech pro seniory, které největší problémy zaměstnance čekají, jaké nárůsty se ještě očekávají a jsou ohrožené personální kapacity? Přečtěte si rozhovor s Jiřím Horeckým o ohrožené skupině obyvatel.

Jaká jsou aktuální data o šíření nákazy mezi klienty v domovech seniorů?

Ta data jsou o nakaženosti klientů v sociálních službách obecně, z nichž většinu tvoří domovy pro seniory nebo domovy pro osoby se zdravotním postižením. Nová data hovoří o 4418 nakažených klientech a zhruba 2900 nakažených zaměstnancích.

Jsou zde zahrnuti i klienti v pečovatelských službách, denních stacionářích, azylových domech, ale dá se říct, že pobytová zařízení u sociálních služeb, domovy pro seniory, se zvláštním režimem a domovy pro osoby se zdravotním postižením tvoří mezi 80–90 % těchto nakažených klientů.

Kterých lokalit se tyto problémy nejvíce týkají?

Nemá to nijak výrazný regionální výskyt, nejhorší je to však ve Středočeském, Moravskoslezském, Královéhradeckém a Jihomoravském kraji – to jsou regiony, kde je výskyt nákazy vyšší, ale prakticky tam není závislost na tom, co se obecně v daném regionu děje.

Většina klientů a zaměstnanců jsou bezpříznakoví. To znamená, že se stává, že je tam nějaký příznakový zaměstnanec nebo klient, jde na testy, zjistí se, že má covid, takže se otestují ostatní nebo nějaká část toho zařízení a najednou se zjistí, že je tam 40–50 nakažených.

Tím to vylétává nahoru, ale není to úplně tak, že by sociální služby kopírovaly obecný aktuální stav nákazy.

Zavádějí v té souvislosti domovy pro seniory nějaký speciální režim? Jak vypadá?

Není to nic, co by už nedělaly několik týdnů nebo v jarních měsících. To znamená: snaží se mít oddělené týmy, aby když vypadne jeden, tak aby druhý nemusel jít do preventivní karantény.

Preventivní karantény v sociálních službách a ve zdravotnictví nejsou nutné, pokud by výpadek zaměstnance ohrozil provoz. Pak samozřejmě pracují s ochrannými pomůckami tak, jak je to povinné na základě mimořádného opatření ministerstva zdravotnictví. Není nic, co by mohli teď dělat navíc. To, co schválila vláda v pondělí odpoledne, je povinnost nosit respirátory v těchto zařízeních, což se dosud nedělo.

Zmiňoval jste, že mezi klienty těchto zařízení vnášejí nákazu zaměstnanci. Neohrožuje to personální kapacity?

Personál momentálně chybí v 15–20 procentech. Nahrazují se studenty, brigádníky, dobrovolníky. Velké výpadky jsou tam, kde nákazu nikdo předtím netušil, protože je bezpříznaková, a pak se najednou objeví desítky zaměstnanců pozitivních.

To samé očekáváme v momentě, kdy se začne plošně testovat. Ta čísla narostou. Náš odhad je, že u klientů poskočíme k 10 tisícům nakažených, u zaměstnanců postoupíme k nějakým 7–8 tisícům. Bude to poměrně problém, ale bude se jednat o kulminaci stavu, následně počet nakažených klesne dlouhodobě a trvale.

Proč tato situace – tedy šíření nákazy v domovech seniorů – nastala? Co se podcenilo?

Předejít se tomu nedalo, protože to procento nakažených a bezpříznakových v populaci je poměrně vysoké. Dala se ale snížit ta čísla, kdyby se začalo testovat dříve, stejně jako zavedení povinnosti nošení respirátorů.

Máme zprávy ze zařízení, která ačkoli nemusela, tak automaticky místo roušek preferovala respirátory, nebo ze zařízení, která ačkoli nemusela, tak nakoupila antigenní testy a pravidelně testovala. Těmto zařízením se nákaza buď vyhýbá, nebo když se tam dostane, tak je v jednotkách, maximálně desítkách případů.

Zaměstnanci jsou v zařízeních v bezprostředním kontaktu s klientem, tam může k přenosu dojít. Pak už stačí jeden klient, který postupně přenese nemoc na ostatní. Roušky totiž sami nosit nemusí, protože jsou ve svém domácím prostředí, byť například trpí demencí, nebo v domovech pro lidi se zdravotním postižením, kdy se jim nedá vysvětlit, že by měli dodržovat rozestupy.

Pokud antigenní test odhalí nákazu a testovaný nemá příznaky nemoci, tak půjde na PCR testy. Fungovat to bude i opačně – tedy pokud bude mít příznaky, ale podle antigenních testů vyjde nákaza negativní, bude muset na spolehlivější PCR přetestování. Jsou domovy pro seniory připravené na toto nadcházející plošné testování, které má podle ministra zdravotnictví začít ve středu?

Je nepravděpodobné, že by začalo ve středu, protože ty testy ještě nebyly nakoupeny, mají ale čas od středy do sedmi dnů.

Důležitý je dostatek zdravotnických pracovníků, kteří ty testy budou provádět, což někde může být problém, protože mají zdravotních sester méně a některé jim ještě vypadly.

Pokud se zjistí nákaza u více klientů, tak se bude muset řešit izolace a nějaké přeskupení, aby nemocní nepřicházeli, pokud je to jen možné, do kontaktu s těmi zdravými. Ohledně zaměstnanců se budou muset zařízení připravit na krizový plán, protože jim najednou může vypadnout mnoho zaměstnanců.

Jak vlastně senioři v domovech celou tuto situaci vnímají?

Mají informace, samozřejmě vnímají i to, že jsou uzavřeni v zařízení a nemůžou ho opustit ani přijmout návštěvu, takže to má na ně větší vliv z hlediska psychické zátěže než ta pandemie samotná. Většina je bezpříznakových nebo jsou ty příznaky velmi mírné a na jaře onemocnělo covidem jen pár lidí, takže když se to teď rozšířilo, tak nechci říct, že by si na to zvykli, to nikoli, ale řekněme, že ta obava je

trochu menší. Samozřejmě to, že jsou izolováni a že se o ně starají pracovníci v oblecích a ochranných pomůckách, jen zesiluje psychický tlak.

Jak odhadujete další vývoj?

Během příštího a dalšího týdne se odkryje velké množství pozitivních, bezpříznakových, ať už klientů, nebo zaměstnanců. Čísla velmi stoupnou, ale po 10–14 dnech budou tito lidé označeni jako negativní, protože po deseti dnech bez příznaků už nejsou infekční. Pozornost se pak zaměří na menší množství zaměstnanců a klientů, a ta čísla pak po velkém nárůstu začnou klesat. Toto očekáváme v sociálních službách závěrem listopadu.

Zdroj: <https://www.forum24.cz/covid-a-ceske-domovy-duchodcu-ze-4400-nakazenych-v-socialnich-sluzbach-je-vetsina-senioru-rika-horecky/>